

05 DECEMBRIE 2018

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

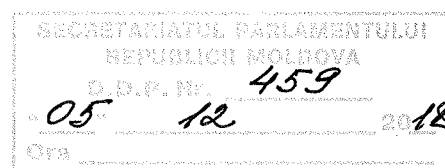
Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de hotărâre privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Anexă:

- 1) Proiectul de hotărâre
- 2) Nota informativă

Stefan CREANGĂ,
Deputat în Parlament

H O T Ă R Ă R E
privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare
a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

În temeiul articolului 8, alineat (8) din Legea nr. 174 din 21 septembrie 2017 cu privire la energetică, Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art.1. – Se aprobă în redacție nouă Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică conform anexei.

Art.2. – Se abrogă Hotărârea Parlamentului nr. 238 din 26.10.2012 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Art.3. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

REGULAMENT
de organizare și funcționare a Agenției Naționale
pentru Reglementare în Energetică

Secțiunea I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare - *Regulament*) stabilește misiunea, atribuțiile, drepturile, modul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare - *Agenția*).

2. Agenția este o autoritate investită cu competențe de reglementare și de monitorizare a activităților din sectoarele energiei și domeniului serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

3. Agenția are statut de persoană juridică, este independentă în raport cu alte autorități și organe publice ori în raport cu alte entități publice sau private și dispune de conturi curente bancare, inclusiv în valută străină, de ștampilă cu stema de stat și cu denumirea sa.

4. Agenția își exercită atribuțiile în mod independent, cu respectarea principiilor de obiectivitate, imparțialitate, transparență și nediscriminare.

5. Nici o decizie sau măsură luată de Guvern, de organele centrale de specialitate, alte autorități ale administrației publice centrale, de autoritățile de reglementare, de alte autorități publice sau de autoritățile administrației publice locale nu poate restrânge independența funcțională și financiară a Agenției și nu poate împiedica îndeplinirea de către Agenție a atribuțiilor stabilite prin legile sectoriale și de prezentul Regulament.

6. Nicio prevedere menită să asigure independența Agenției nu poate fi interpretată în sensul excluderii Agenției de sub controlul parlamentar exercitat în modul și în limitele stabilite de Legea nr.174/2017, precum și de sub controlul judiciar.

7. În activitatea sa, Agenția se conduce de prevederile Constituției Republicii Moldova, Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, de legile aplicabile în sectoarele energiei și domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, de acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte, de alte acte normative în vigoare care reglementează sectoarele energiei și serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și de prezentul Regulament.

8. Structura și efectivul-limită ale Agenției, formele și modul retribuirii muncii personalului se stabilesc și se aprobă de Consiliul de administrație al acesteia în conformitate cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.

9. În vederea îndeplinirii atribuțiilor stabilite de legile sectoriale și prevederile prezentului Regulament, Agenția colaborează cu organele centrale de specialitate,

alte autorități ale administrației publice centrale, cu Consiliul Concurenței, cu autoritățile de reglementare, cu alte autorități publice, cu autoritățile administrației publice locale, cu societatea civilă și consultă, după caz, participanții la piețele energeticii.

10. În scopul îndeplinirii atribuțiilor ce îi revin, Agenția cooperează, pe plan regional și internațional, cu autoritățile de reglementare ale altor țări, inclusiv cu autoritățile de reglementare din țările părți ale Comunității Energetice, precum și cu organizațiile și organisme internaționale și instituțiile acestora, inclusiv cu Comitetul de reglementare al Comunității Energetice și cu Secretariatul Comunității Energetice. Pentru a facilita cooperarea în domeniul reglementării, Agenția este în drept să încheie acorduri de colaborare cu orice autoritate de reglementare din alte țări, de asemenea poate beneficia de programe de formare și perfecționare profesională pentru personalul său.

11. Agenția se lichidează doar prin lege, adoptată în acest scop, și cu condiția preluării atribuțiilor acesteia de alte autorități independente.

Secțiunea II

MISIUNEA, ATRIBUȚIILE ȘI DREPTURILE AGENȚIEI

12. Misiunea Agenției este asigurarea nediscriminării, a concurenței loiale și a funcționării eficiente a pieței de energie și a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

13. În vederea realizării misiunii sale, Agenția îndeplinește următoarele atribuții de bază:

a) implementează politicile statului privind reglementarea în domeniul energetic și serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;

b) reglementează și monitorizează sectoarele energeticii, domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;

c) adoptă hotărâri și emite decizii conform competențelor funcționale;

d) elaborează, aprobă, modifică, completează, suspendă sau abrogă actele administrative de reglementare întru organizarea activităților în sectoarele energeticii și al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, inclusiv întru asigurarea protecției drepturilor și a intereselor legitime ale consumatorilor;

e) asigură ca prețurile și tarifele reglementate să fie justificate, rezonabile, transparente și nediscriminatorii, bazate pe performanță, ca acestea să reflecte cheltuielile necesare și justificate economic;

f) eliberează, prelungește, reperfectează, suspendă, reia valabilitatea sau retrage licențele, autorizațiile pentru desfășurarea activităților reglementate, eliberează copii și duplicate ale acestora, în conformitate cu Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 303/.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării

și Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;

g) monitorizează și controlează respectarea de către titularii de licențe, de autorizații a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate, autorizate, a prevederilor legilor sectoriale, inclusiv ale celor menite să asigure protecția drepturilor consumatorilor și calitatea serviciilor prestate;

h) promovează și facilitează, în conformitate cu legile sectoriale, accesul participanților noi, inclusiv al producătorilor de energie din surse regenerabile, la rețelele electrice și de gaze naturale, la piețele energiei electrice și gazelor naturale, în special prin eliminarea barierelor care le-ar putea împiedica accesul;

i) supraveghează și monitorizează activitatea participanților la piața energiei electrice, gazelor naturale și produselor petroliere, inclusiv prin prisma respectării de către aceștia a obligațiilor prevăzute de actele normative de reglementare în sectoarele energeticii;

j) promovează o politică tarifară echitabilă și adecvată, care corespunde principiilor economiei de piață, astfel încât să fie asigurată în egală măsură protecția drepturilor consumatorilor și ale întreprinderilor din sectoarele reglementate de către Agenție;

l) pune în aplicare principiul eficiență maximă la costuri minime și supraveghează respectarea acestuia de către întreprinderile din sectoarele energeticii și al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare la calculul prețurilor și tarifelor pentru serviciile prestate;

m) promovează și asigură protecția drepturilor și a intereselor legitime ale consumatorilor, exercită controlul privind modul de respectare a drepturilor consumatorilor de către titularii de licențe, autorizații, examinează petițiile consumatorilor și soluționează în procedură extrajudiciară neînțelegerile dintre consumatori și titularii de licențe, autorizații, în legătură cu racordarea, contractarea, facturarea, deconectarea, calitatea serviciilor prestate și emite decizii după caz;

n) aplică sancțiuni financiare întreprinderilor energetice în modul și în condițiile stabilite de legile sectoriale;

o) asigură supravegherea energetică de stat.

14. În sectoarele reglementate, Agenția îndeplinește suplimentar următoarele atribuții specifice:

1) *în sectorul electroenergetic și al gazelor naturale:*

a) aprobă costurile de bază, prețurile și tarifele reglementate, calculate conform metodologiilor aprobate, și monitorizează corectitudinea aplicării de către titularii de licență a metodologiilor respective, precum și a tarifelor și prețurilor reglementate aprobate;

b) aprobă planurile de dezvoltare a rețelelor electrice de transport și de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale, planurile anuale de investiții ale titularilor de licențe, precum și rapoartele privind realizarea investițiilor în strictă conformitate cu planurile aprobate;

c) desemnează titularii de licență care în contextul obligațiilor de serviciu public vor desfășura activitatea licențiată în locul titularului a cărui licență a fost suspendată, căruia i s-a retras licența sau a cărui licență a expirat;

d) certifică operatorul sistemului de transport și monitorizează respectarea continuă de către acesta a cerințelor privind separarea și independența, a indicatorilor de calitate, a termenelor și condițiilor de racordare, de deconectare și de reconectare la rețelele electrice și de gaze naturale, precum și a altor exigențe prevăzute de actele normative de reglementare;

e) monitorizează respectarea continuă de către operatorul sistemului de distribuție a cerințelor privind separarea și independența, a indicatorilor de calitate, a termenelor și condițiilor de racordare, de deconectare și de reconectare la rețelele electrice și de gaze naturale, precum și a altor exigențe prevăzute de lege;

f) monitorizează respectarea de către operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție a Regulamentului privind accesul la rețelele de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor, aprobat de către Agenție;

g) monitorizează activitatea titularilor de autorizații pentru linii electrice directe și conductelor directe de gaze naturale, în baza unor criterii obiective și nediscriminatorii, aprobate de Agenție în conformitate cu legile sectoriale;

h) monitorizează respectarea de către furnizori a clauzelor obligatorii ale contractelor de furnizare a energiei electrice și a gazelor naturale consumatorilor finali, a termenelor și condițiilor de furnizare, inclusiv a termenelor și condițiilor de prestare a serviciului universal, de îndeplinire a obligațiilor de serviciu public și de realizare a furnizării de ultimă opțiune;

i) monitorizează respectarea de către titularii de licențe a termenelor și condițiilor de schimbare a furnizorului de către consumatori;

j) verifică respectarea de către titularii de licențe a procedurilor legale de achiziție a bunurilor, a lucrărilor și a serviciilor utilizate în activitatea titularilor de licențe, care sunt obligați să respecte principiul desfășurării activităților licențiate cu cheltuieli minime și la eficiență maximă;

k) stabilește cerințe privind separarea contabilității pe tipuri de activități desfășurate de întreprinderile electroenergetice și de gaze naturale, precum și monitorizează respectarea acestor cerințe;

l) stabilește metodele de ținere a contabilității în sectorul electroenergetic și în sectorul de gaze naturale în conformitate cu Standardele naționale de contabilitate, cerințele privind rapoartele contabile, cerințele privind reevaluarea mijloacelor fixe în scopuri tarifare, precum și cu sistemul de informații, în baza cărora titularii de licențe își prezintă rapoartele la Agenție, pentru a monitoriza separarea efectivă a conturilor titularilor de licențe pe piața energiei electrice și cea a gazelor naturale și pentru garantarea lipsei de subvenții încrucișate între activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei electrice, de producere, stocare, transport, distribuție și furnizare a gazelor naturale;

m) stabilește informația de ordin economic și tehnic privind funcționarea sistemului electroenergetic și al gazelor naturale ce urmează a fi dată publicității de către titularii de licențe, cu respectarea confidențialității, precum și monitorizează disponibilitatea și calitatea datelor tehnice și comerciale cu privire la interconexiuni, solicitate de utilizatorii de sistem pentru participarea în condiții nediscriminatorii la piața;

n) monitorizează fluxurile de gaze naturale intrate în țară și stabilește condițiile de export al gazelor naturale în cazul în care este necesar să se asigure securitatea livrărilor;

o) aplică principiul priorității la procurarea și dispecerizarea energiei electrice produse de centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie și de centralele electrice de termoficare;

p) elaborează, aprobă și monitorizează, după consultarea autorităților de reglementare ale statelor vecine, normele de gestionare și de atribuire a capacității de transport a interconexiunilor cu sistemele electroenergetice și de gaze naturale ale acestor state;

q) aprobă și monitorizează aplicarea mecanismelor de soluționare a congestiilor în sistemul electroenergetic și cel al gazelor naturale, de asemenea monitorizează perioadele de timp necesare operatorului sistemului de transport și de distribuție pentru efectuarea racordărilor și reconectărilor;

r) stabilește condițiile obligatorii pentru participanții la piața energiei electrice privind producerea, transportul, distribuția, furnizarea și măsurarea energiei electrice și condițiile obligatorii pentru participanții la piața gazelor naturale privind producerea, stocarea, transportul, distribuția, furnizarea și măsurarea gazelor naturale;

s) monitorizează respectarea de către titularii de licențe a regulilor și condițiilor stabilite pentru accesul la rețelele de gaze naturale, inclusiv la rețelele de gazoducte în amonte, la depozitele de stocare, la stocarea în conductă și la serviciile de sistem;

t) stabilește termenele, condițiile și plățile pentru racordarea centralelor electrice la rețeaua electrică, pentru a garanta că acestea sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, în special având în vedere costurile și beneficiile diverselor tehnologii ce țin de sursele regenerabile de energie și producerea distribuită;

u) elaborează și aprobă procedura de schimbare a furnizorului energiei electrice și a furnizorului de gaze naturale de către consumatorii finali;

v) confirmă statutul de producător eligibil producătorilor de energie electrică din surse regenerabile în conformitate cu regulamentul aprobat de Agenție;

w) aprobă tarifele fixe la energia electrică produsă din surse regenerabile;

x) aprobă și prezintă Guvernului prețurile plafon la energia electrică produsă din surse regenerabile;

y) exercită alte atribuții stabilite de lege.

2) *în sectorul pieței produselor petroliere:*

a) aprobă prețurile plafon la benzină și motorină și supraveghează respectarea acestora de către titularii de licență;

b) supraveghează respectarea de către importatorii și vânzătorii produselor petroliere principale și a gazului lichefiat, a Metodologiei de formare și aplicare a prețurilor la produsele petroliere;

c) monitorizează respectarea de către titularul de licență și de autorizație de import al motorinei a condițiilor licenței și autorizației de import al motorinei, inclusiv a respectării condițiilor speciale pentru importatorii de produse petroliere principale;

d) promovează competiția pe piața produselor petroliere;

- e) ține registrul persoanelor juridice cărora li s-au acordat licențe și registrul importatorilor de motorină pentru consum propriu;
- f) efectuează, în limitele legii, controale privind activitatea participanților la piața produselor petroliere;
- g) autorizează exportul de produse petroliere;
- h) întocmește balanțele de produse petroliere;
- i) examinează și soluționează, în limitele competenței, divergențele dintre participanții la piața produselor petroliere;
- j) exercită alte atribuții stabilite de lege.

3) în sectorul termoelectric

- a) supraveghează activitățile reglementate ale titularilor de licențe, precum și calitatea serviciilor prestate de către aceștia;
- b) stabilește termenele, condițiile și tarifele de racordare a centralelor termice, a centralelor electrice de termoficare, a centralelor de producere a energiei electrice și termice în regim de cogenerare de înaltă eficiență și a centralelor termice de producere a energiei termice din surse regenerabile la rețeaua termică pentru a garanta obiectivitatea, transparența și caracterul nediscriminatoriu al acestora;
- c) verifică respectarea de către titularii de licențe a procedurilor legale de achiziție a bunurilor, a lucrărilor și a serviciilor utilizate în activitatea titularilor de licențe, care sânt obligați să respecte principiul desfășurării activităților licențiate cu cheltuieli minime și la eficiență maximă;
- d) elaborează și aprobă metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru producerea energiei termice, pentru serviciul de distribuție a acesteia, pentru furnizarea energiei termice, precum și pentru energia termică livrată consumatorilor, care include energia termică pentru prepararea apei calde menajere;
- e) aprobă prețurile și tarifele reglementate pentru producerea, distribuția energiei termice, precum și tarifele pentru furnizarea energiei termice, calculate în conformitate cu metodologiile aprobate;
- f) monitorizează separarea efectivă, între activități, a conturilor titularilor de licențe întru garantarea lipsei de subvenții încrucișate între activitățile de producere, de distribuție și de furnizare a energiei termice, stabilește metodele de ținere a contabilității în sectorul termoelectric, în conformitate cu standardele naționale de contabilitate, cu cerințele privind rapoartele contabile, cu cerințele privind reevaluarea mijloacelor fixe în scopuri tarifare,
- g) stabilește sistemul de informații în baza cărora titularii de licențe prezintă rapoarte la Agenție;
- h) aplică principiul procurării prioritare a energiei termice produse de centralele electrice de termoficare, de centralele de producere a energiei electrice și termice în regim de cogenerare de înaltă eficiență și de centralele termice de producere a energiei termice din surse regenerabile, în condițiile legii;
- i) exercită alte atribuții stabilite de lege.

4) în sectorul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare

- a) desemnează, în comun cu autoritatea administrației publice locale, titularul de licență care va desfășura activitatea de alimentare cu apă, de canalizare și de

epurare a apelor uzate în locul titularului de licență a cărei licență a fost suspendată, retrasă sau a expirat;

b) avizează tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și tarifele pentru serviciile auxiliare, furnizate la nivel de regiune, raion, municipiu și oraș, determinate și justificate de operator în conformitate cu metodologiile aprobate de Agenție, și le prezintă spre aprobare consiliilor locale;

c) aprobă tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă tehnologică, furnizat de operatori la nivel de regiune, raion, municipiu și oraș, stabilite conform metodologiilor respective de calcul al tarifelor;

d) aprobă tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă și de canalizare, precum și pentru serviciile auxiliare, furnizate de operatori la nivel de regiune, raion, municipiu și oraș, în cazul în care consiliile locale respective i-au delegat Agenției dreptul deplin de aprobare a tarifelor;

e) aprobă tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, furnizat la nivel de regiune, raion, municipiu și oraș, în cazul neaprobării acestora de către consiliile locale în baza cererii operatorului și avizului prezentat de Agenție, în termenul stabilit de lege;

f) aprobă tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, furnizat la nivel de regiune, raion, municipiu și oraș de către operatorii care activează în condițiile unor acorduri sau contracte încheiate cu organisme financiare internaționale, ratificate de Parlament ori aprobate de Guvern sau de consiliile locale;

g) monitorizează corectitudinea aplicării de către titularii de licență a tarifelor aprobate de Agenție;

h) supraveghează și controlează respectarea de către operatori a principiului costurilor necesare și justificate la calcularea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, furnizat la nivel de regiune, raion, municipiu și oraș;

i) monitorizează modul în care titularii de licențe respectă actele normative de reglementare și indicatorii de calitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare stabiliți de Agenție;

j) stabilește, pentru determinarea tarifelor și pentru garantarea lipsei de subvenții încrucișate între activitățile reglementate și nereglementate, principii și reguli de separare a costurilor de către operatori, cerințe privind reevaluarea mijloacelor fixe, precum și un sistem de informații în baza cărora operatorii urmează să prezinte rapoarte Agenției;

k) supraveghează respectarea de către operatorii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care activează la tarife aprobate de Agenție, a prevederilor Regulamentului privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind tarifele reglementate.

l) exercită alte atribuții stabilite de lege.

5) în sectorul supravegherii energetice de stat

a) elaborează și aprobă documentele normativ-tehnice care reglementează modul de amenajare și de exploatare a centralelor electrice, a rețelelor electrice și a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali;

b) elaborează și aprobă documentele normativ-tehnice de exploatare și de securitate tehnică în sectorul termoelectric;

c) se adresează în instanța de judecată pentru a solicita sistarea procesului de producere a echipamentului electrotehnic de către agenții economici în cazul în care condițiile tehnice nu corespund documentelor normativ-tehnice prevăzute la lit. a);

d) emite prescripții pe numele proprietarilor sau al persoanelor care exploatează centralele electrice și termice, rețelele electrice și termice, instalații electrice și termice, în cazul constatării abaterilor de la documentele normativ-tehnice prevăzute la lit. a) și b);

e) cere proprietarilor și persoanelor care exploatează centralele electrice și termice, rețelele electrice și termice, instalațiile electrice și termice, deconectarea imediată a acestora dacă, din cauza stării tehnice, centralele electrice și termice, rețelele electrice și termice sau instalațiile electrice și termice pot provoca avarii, incendii, electrocutări, explozii și/sau dacă pot pune în pericol viața ori sănătatea oamenilor;

f) cere operatorilor de sistem din sectorul electroenergetic și distribuitorilor de energie termică să întrerupă prestarea serviciului de transport și/sau de distribuție a energiei electrice, a serviciului de distribuție a energiei termice consumatorilor care nu respectă documentele normativ-tehnice prevăzute la lit. a) și b) și care nu întreprind acțiunile indicate în prescripțiile emise în acest sens, ceea ce poate provoca avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii;

g) are acces la centralele electrice și termice, la rețelele electrice și termice, la instalațiile electrice și termice, indiferent de tipul de proprietate, pentru exercitarea atribuțiilor stabilite în prezentul articol;

h) emite prescripții pe numele persoanelor fizice sau juridice în cazul constatării abaterilor de la documentele normativ-tehnice prevăzute la lit. a) și b);

i) participă la examinarea circumstanțelor și a cauzelor avariilor, incendiilor, electrocutărilor sau exploziilor provocate de centralele electrice și termice, de rețelele electrice și termice sau de instalațiile electrice și termice;

j) solicită și primește de la agenții economici, pentru examinare operativă, acte și informații referitoare la respectarea documentelor normativ-tehnice prevăzute la lit. a) și b);

k) se adresează în instanța de judecată pentru a solicita sistarea producerii sau montării utilajului, a rețelelor electrice și termice, a instalațiilor electrice și termice a căror exploatare poate provoca avarii, incendii, electrocutări și/sau explozii;

l) eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile de electrician autorizat și monitorizează activitatea electricienilor autorizați;

m) eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice;

n) verifică, la solicitare, cunoștințele personalului electrotehnic al agenților economici, al întreprinderilor electroenergetice și termice și al agenților economici care prestează servicii de deservire a obiectelor energetice, cu acordarea grupei de securitate electrică și eliberarea talonului de autorizare în acest sens;

o) efectuează controale tehnice ale rețelelor electrice și termice, ale instalațiilor electrice și termice în scopul prevenirii avariilor, incendiilor, electrocutărilor și/sau a exploziilor;

p) constată contravenții, în limitele competenței sale, și depune în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a contravențiilor;

q) antrenează specialiști de la instituțiile științifice și cele de proiectare, de la alte organizații, în caz de necesitate, la efectuarea de expertize și prezentarea de concluzii pentru soluționarea anumitor probleme conform competențelor;

k) supraveghează respectarea normelor, regulamentelor, actelor normativ-tehnice și a regulilor de securitate la instalarea, funcționarea și exploatarea cazanelor, furnalelor, sobelor pe bază de biomasă, sistemelor fotovoltaice solare și termice solare, sistemelor geotermale de mică adâncime și a pompelor de căldură.

15. Agenția exercită și alte atribuții prevăzute expres de actele normative.

16. Pentru îndeplinirea eficientă a atribuțiilor sale, Agenția are următoarele drepturi:

a) de a controla, în modul și în limitele prevăzute de lege, respectarea de către titularii de licență/autorizații a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate/autorizate și a prevederilor cadrului legal, inclusiv a celor privind drepturile consumatorilor finali și calitatea serviciilor prestate;

b) de a controla aplicarea corectă a prețurilor și tarifelor reglementate de către întreprinderile din sectorul energetic și al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și de a avea acces la registrele și documentele aflate în raport cu obiectul și scopul controlului, indiferent de suportul fizic sau electronic pe care sânt păstrate;

c) de a solicita și a avea acces la contabilitatea titularilor de licență/autorizații la informația și la documentele contabile, la informația și la documentele care conțin informații ce constituie secret de stat, secret comercial sau alte informații oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv de la organele centrale de specialitate ale administrației publice, de la organele fiscale, vamale și de la alte autorități publice, în legătură cu activitatea participanților la piețele energeticii;

d) de a obține, de la titularii de licențe, copii și extrase din documentele menționate la lit. b) și c), precum și orice altă informație necesară pentru exercitarea atribuțiilor Agenției în conformitate cu prezentul Regulament și cu legile sectoriale, inclusiv în scopul examinării petițiilor consumatorilor;

e) de a cere întreprinderilor din sectorul energetic și al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prezentarea rapoartelor anuale în forma și în termenele stabilite de Agenție, precum și a altor informații solicitate necesare pentru exercitarea atribuțiilor Agenției ;

f) de a solicita și a avea acces la informația și la documentele contabile sau alte informații ale titularilor de licență aferente relațiilor juridico-economice cu entitățile-fiice;

g) de a adopta hotărâri și de a emite decizii în limitele competențelor prevăzute de lege sau după caz, de a le modifica, completa, suspenda sau abroga;

h) de a modifica condițiile stipulate în licențe, de a suspenda și de a retrage licențele/autorizațiile eliberate în conformitate cu Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

i) de a emite decizii privind interzicerea deconectării de la rețeaua electrică, de gaze naturale, de alimentare cu apă și/sau de canalizare a unei instalații de utilizare, precum și decizii privind reluarea furnizării energiei electrice, gazelor naturale, apei și serviciilor de canalizare către un consumator, după caz;

j) de a examina și a soluționa în procedură extrajudiciară neînțelegerile dintre consumatorii finali și operatorii sistemului de transport și de distribuție sau furnizorii de energie electrică, de gaze naturale sau de servicii de alimentare cu apă și de canalizare care desfășoară activitate la tarife aprobate de Agenție, cu emiterea unei decizii după caz.

k) de a constata contravențiile în sectoarele energiei și domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și a remite procesele-verbale cu privire la contravențiile constatate în instanța de judecată;

l) de a înainta prescripții privind lichidarea încălcărilor depistate;

m) de a aplica sancțiuni financiare în conformitate cu Legea nr. 174 din 21/2017 cu privire la energetică și legile sectoriale;

n) de a aproba acte de reglementare a raporturilor juridice dintre producători, operatorul depozitului de stocare, operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție, operatorii sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, furnizori și consumatori;

o) de a aproba acte normative de reglementare necesare soluționării problemelor de reglementare intervenite în timp în rezultatul unor factori obiectivi neprevăzuți;

p) de a solicita titularilor de licență prezentarea calculului necesar ajustării prețurilor/tarifelor reglementate în cazul în care, în intervalul dintre aprobările anuale ale prețurilor/tarifelor se înregistrează devieri tarifare mai mari decât cele prestabilite în metodologiile tarifare, precum și de a aplica sancțiuni în cazul în care titularii nu se conformează solicitării Agenției;

q) de a ajusta prețurile/tarifele reglementate în baza informațiilor pe care le deține, în cazul în care titularul de licență nu prezintă calculele necesare și nu se conformează termenului stabilit de Agenție în acest sens;

r) de a stabili și percepe plăți regulatorii de la titularii de licență în conformitate cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică;

s) de a participa la forurile și evenimentele internaționale în sectoarele energiei și în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;

t) alte drepturi prevăzute de lege.

Secțiunea III

ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII

17. Agenția este condusă de un Consiliu de administrație, organ colegial format din 5 directori, care exercită funcții de demnitate publică. Directorii Consiliului de administrație al Agenției (în continuare – Consiliu de administrație) sunt numiți în

funcție de către Parlament pe bază de concurs în conformitate cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.

18. Directorii Consiliului de administrație beneficiază de toate drepturile, privilegiile și garanțiile conferite de Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și au următoarele obligații:

a) să ia decizii și să acționeze în limitele legislației în vigoare, să fie imparțiali și să acționeze în mod independent, în interes public, fără a solicita sau accepta instrucțiuni de la persoane terțe, inclusiv de natură politică;

b) să nu divulge, inclusiv după eliberarea din funcție, informații oficiale cu accesibilitate limitată, obținute în cadrul sau în legătură cu exercitarea mandatului;

c) să nu desfășoare alte activități remunerate, cu excepția celor din domeniul didactic și științific. Se interzice unui director al Consiliului de administrație să desfășoare activități didactice sau științifice dacă acestea sânt finanțate, direct sau indirect, de întreprinderile energetice reglementate de Agenție;

d) să depună declarația de avere și interese personale în conformitate cu Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale;

e) să respecte legislația muncii, Regulamentul Agenției, Codul de etică și conduită profesională al Agenției, precum și alte regulamente interne ale Agenției.

19. Directorii Consiliului de administrație, la îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, acționează în mod independent de orice interes de pe piețele reglementate, nu solicită și nu acceptă instrucțiuni din partea Guvernului, a organelor centrale de specialitate, a altor autorități ale administrației publice centrale, din partea autorităților de reglementare, a Parlamentului, a altor autorități publice sau din partea autorităților administrației publice locale.

20. La întreprinderile energetice a căror activitate este reglementată de Agenție în corespundere cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică și legile sectoriale, directorii Consiliului de administrație nu sunt în drept:

a) să desfășoare activități remunerate ori să obțină alte avantaje;

b) să dețină acțiuni ale acestei întreprinderi;

c) să obțină câștiguri materiale, inclusiv financiare;

d) să faciliteze angajarea proprie sau angajarea altor persoane.

21. În decurs de un an după încetarea mandatului de director al Consiliului de administrație, persoana respectivă nu este în drept să ocupe funcții la întreprinderea energetică a cărei activitate este reglementată de Agenție.

22. Directorul general al Agenției este desemnat în funcție de către Parlament din cei 5 directori ai Consiliului de administrație în conformitate cu Legea cu privire la energetică nr. 174/2017.

23. Directorul general al Agenției îndeplinește suplimentar următoarele atribuții:

a) convoacă ședințele Consiliului de administrație din oficiu sau la solicitarea a cel puțin doi directori ai Consiliului de administrație;

b) organizează și prezidează ședințele Consiliului de administrație și propune ordinea de zi a acestora;

c) angajează personalul Agenției, cu acordul unui membru al Consiliului de administrație, în conformitate cu regulamentul aprobat de Consiliul de administrație,

în baza unor cerințe și criterii de calificare, aplicate în mod clar, rezonabil, transparent și nediscriminatoriu, și semnează contractele individuale de muncă;

d) modifică, suspendă și desface contractele individuale de muncă, aplică sancțiuni disciplinare personalului Agenției și îndeplinește alte funcții ale angajatorului stabilite în legislația muncii;

e) aprobă lista responsabilităților și a obligațiilor de serviciu ale personalului Agenției, care poartă răspundere pentru îndeplinirea deciziilor Consiliului de administrație;

f) emite ordine și dispoziții ce vizează activitatea Agenției și controlează executarea acestora;

g) semnează documentele financiare și bancare ale Agenției, contractează terții pentru prestarea serviciilor Agenției și poartă răspundere pentru activitatea economico-financiară a Agenției;

h) asigură pregătirea profesională și perfecționarea personalului angajat, organizează dotarea tehnico-materială a Agenției;

i) reprezintă Agenția în raporturile cu Guvernul, Parlamentul și alte autorități publice;

j) exercită alte atribuții stabilite în Legea nr.174/2017 cu privire la energetică și în legile sectoriale.

24. Directorul general al Agenției este în drept să delege, parțial sau integral, unuia dintre directorii Consiliului de administrație atribuțiile sale pe perioada absenței.

25. Consiliul de administrație exercită următoarele atribuții:

a) aprobă structura organizatorică, statele de personal, funcțiile, competențele, modul de remunerare a personalului Agenției, precum și condițiile de muncă ale acestuia;

b) aprobă planul anual de activitate și bugetul anual al Agenției;

c) aprobă ordinea de zi a ședințelor Consiliului de administrație;

d) semnează hotărârile adoptate de Consiliul de administrație;

e) organizează activitatea Agenției și stabilește modul de coordonare a activității subdiviziunilor structurale ale acesteia și aprobă Codul de etică și conduită profesională al Agenției;

f) aprobă actele normative de reglementare în domeniul energiei și serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, prețurile reglementate, tarifele reglementate, planurile de dezvoltare, planurile de investiții și adoptă alte hotărâri în conformitate cu prezenta lege și legile sectoriale;

g) adoptă hotărâri cu privire la eliberarea, prelungirea, reperfectarea, suspendarea, reluarea valabilității sau retragerea licențelor, a autorizațiilor;

h) examinează rezultatele privind monitorizarea activității titularilor de licențe;

i) stabilește direcțiile de colaborare ale Agenției pe plan național și internațional;

j) aprobă rapoartele de activitate ale Agenției;

k) exercită alte atribuții stabilite de lege.

26. Ședințele Consiliului de administrație se convoacă de către directorul general sau la solicitarea a cel puțin doi directori ai Consiliului de administrație.

Procedura de organizare și desfășurare a ședințelor Consiliului de administrație și procedura de efectuare a lucrărilor de secretariat se stabilesc printr-un regulament aprobat de Consiliul de administrație.

27. Consiliul de administrație este în drept să decidă cu privire la crearea unui consiliu de experți. Modul de constituire, și atribuțiile consiliului de experți se stabilesc printr-un regulament aprobat de Consiliul de administrație.

28. Agenția își formează bugetul anual în modul stabilit de Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, conform metodologiei interne de elaborare a bugetului anual aprobată de către Consiliul de administrație.

Secțiunea IV

TRANSPARENȚA ACTIVITĂȚILOR AGENȚIEI.

DECIZIILE, HOTĂRÎRILE ȘI RAPOARTELE AGENȚIEI

29. Ședințele Consiliului de administrație în cadrul cărora se examinează proiectele actelor normative de reglementare sau hotărâri care pot avea impact asupra sectoarelor reglementate de Agenție sunt publice și se desfășoară în conformitate cu Regulamentul privind ședințele Consiliului de administrație, aprobat de Agenție. Agenția este obligată să publice pe pagina sa web oficială proiectul hotărârii și/sau proiectul actului ce se supune aprobării prin hotărâre cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de data stabilită pentru desfășurarea ședinței publice. Definitivarea proiectului de hotărâre și/sau proiectul actului ce se supune aprobării prin hotărâre are loc în cadrul ședinței publice.

30. Invitația de participare la ședințele publice ale Consiliului de administrație și agenda aferentă se expediază persoanelor interesate și se publică pe pagina web oficială a Agenției cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ziua preconizată pentru ședința publică.

31. La ședințele în cadrul cărora se discută informații oficiale cu accesibilitate limitată participă numai persoanele vizate. Invitația de participare la ședințele în cadrul cărora se discută informațiile oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv informațiile care constituie secret comercial, se expediază numai persoanelor vizate.

32. Hotărârile Agenției se adoptă cu votul a cel puțin 3 directori, fiecare director al Consiliului de administrație deține un singur vot.

33. Hotărârile Agenției cu privire la aprobarea actelor normative de reglementare, a costurilor de bază, a prețurilor reglementate, tarifelor reglementate, precum și alte hotărâri care pot avea impact asupra piețelor energeticii și asupra îndeplinirii obligațiilor de serviciu public se publică pe pagina web oficială a Agenției și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

34. Agenția publică pe pagina sa web oficială informații cu privire la licențele și autorizațiile eliberate pentru activitățile reglementate.

35. Pentru soluționarea neînțelegerilor dintre titularii de licență, dintre titularii de licență și consumatori, unul din directorii Consiliului de administrație emite, în numele Agenției, decizii.

36. Deciziile și hotărârile Agenției pot fi contestate în instanța de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ

nr.793-XIV din 10 februarie 2000. Hotărârile și deciziile Agenției produc efecte obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească contrarie, emisă ca urmare a exercitării unei căi de atac. Instanța de judecată este în drept să dispună suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ și ale Codului de procedură civilă. Hotărârile Agenției prin care se aprobă actele normative de reglementare, costurile de bază, tarifele reglementate și prețurile reglementate se suspendă doar în raport cu participantul la proces în favoarea căruia a fost dispusă măsura de suspendare.

37. Anual, până la 31 decembrie, Agenția elaborează, aprobă și publică pe pagina sa web oficială programul de activitate pentru anul următor, cu stabilirea indicatorilor de performanță.

38. Anual, până la 30 iunie, Agenția elaborează și prezintă în plenul Parlamentului raportul privind activitatea desfășurată în anul precedent, după care îl publică pe pagina sa web oficială. Raportul privind activitatea desfășurată în anul precedent cuprinde informații cu privire la realizarea programului de activitate al Agenției aprobat pentru anul precedent, gradul de îndeplinire a indicatorilor de performanță, măsurile întreprinse și rezultatele obținute în sectoarele reglementate în urma îndeplinirii atribuțiilor sale stabilite prin prezenta lege și prin legile sectoriale, rezultatele monitorizării activității participanților la piețele energiei, a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și informații cu privire la formarea și executarea bugetului Agenției. Câte o copie a raportului se remite Președintelui Republicii Moldova și Guvernului Republicii Moldova pentru informare.

39. Anual, până la data de 1 martie, Agenția întocmește un raport financiar pentru anul precedent, care conține informații cu privire la executarea bugetului aprobat, plățile regulatorii transferate pe contul său curent, cheltuielile pe care le-a efectuat pe acest cont, împrumuturile bancare contractate și alte mijloace pe care le-a utilizat, precum și alte informații relevante. Raportul financiar se supune verificării de către o companie de audit independentă, recunoscută pe plan internațional și selectată, pe bază de concurs, de către Consiliul de administrație. În termen de 10 zile lucrătoare de la primirea raportului de audit, Agenția prezintă raportul financiar, însoțit de raportul de audit, Parlamentului pentru informare. Raportul financiar și raportul de audit se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Agenției.

NOTĂ INFORMATIVĂ

cu privire la proiectul Hotărârii Parlamentului privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul hotărârii privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică a fost elaborat de către Ștefan Creangă.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Necesitatea elaborării proiectului Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, derivă din prevederile art. 8 alin. (4) Legii nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică în conformitate cu care <i>"Agenția este instituită, administrată și își desfășoară activitatea în conformitate cu prezenta lege, legile sectoriale și Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică"</i>. Prevederi similare sunt reflectate inclusiv la art. 6 alin. (3) al Legii nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, precum și la art. 6 alin. (3) al Legii nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale. Totodată, art. 8 alin. (8) al Legii nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică stipulează că: <i>"Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, se aprobă de Parlament"</i>.</p> <p>Este de menționat că, Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 238 din 26.10.2012, în vigoare, este unul depășit în timp și nu mai corespunde echilibrului dintre cerințele de reglementare legală, ceea ce impune necesitatea ajustării acestuia la prevederile cadrului normativ-legal în vigoare.</p> <p>De relevat că, în procesul armonizării legislației R. Moldova cu <i>acquis</i>-ul UE, întru transpunerea Directivelor UE pentru implementarea Pachetului Energetic III, au fost adoptate noile legi de reglementare în domeniul energetic: Legea cu privire la energia electrică și Legea cu privire la gazele naturale, precum și noua lege cadru, Legea cu privire la energetică. Cu toate acestea, deși legislația specială aplicabilă domeniilor de activitate ale Agenției a fost modificată, precum și au fost operate amendamente la cadrul normativ aferent activității Agenției, precum în Legea nr. 160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, Legea nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, totuși, Regulamentul aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 238 din 26.10.2012, până în prezent a rămas nemodificat, prevederile acestuia fiind în mare parte căzute în desuetudine și în discordanță cu prevederile legale. Astfel, normele ce vizează administrarea Agenției, atribuțiile și responsabilitățile acesteia, modul de organizare și transparența activității, se impun a fi revizuite și actualizate integral în contextul legii cadru.</p> <p>Prin urmare, elaborarea propunerii de adoptare în redacție nouă a Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției se justifică prin necesitatea armonizării depozitiilor acestuia cu prevederile în vigoare și ajustarea acestora în concordanță cu noile Legi cu privire la energia electrică, cu privire la gazele naturale și privind promovarea utilizării energiei regenerabile. Aprobarea în redacție nouă a Regulamentului este impusă de numeroasele modificări și completările ce urmează a fi operate la Regulamentul aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 238 din 26.10.2012, textul acestuia fiind revizuit în totalitate.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Proiectul Regulamentului nu transpune direct directivele UE, nefiind un act de armonizare a legislației naționale cu legislația UE.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Regulamentul reprezintă un document complex, care nu instituie prevederi noi cadrului legal, dar reflectă în esență competențele, atribuțiile și responsabilitățile Agenției stabilite în legile existente Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, legea-cadru, cât și în legile sectoriale aferente domeniilor de reglementare ale Agenției: Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică; Legea nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale; Legea nr. 92 din 25.09.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării; Legea nr. 303 din 13.12.2013 cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Proiectul Regulamentului este structurat în 4 Secțiuni, care încorporează 34 puncte.

Secțiunea I dispoziții generale.

Secțiunea II misiunea, atribuțiile și drepturile Agenției. Proiectul Regulamentului nu instituie prerogative noi pentru Agenție, dar compilează competențe și atribuții prevăzute deja în legile sectoriale.

Secțiunea III organizarea activității Agenției – de asemenea, reproduce fără derogări prevederile legii-cadru, Legii 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică și a legilor sectoriale aplicabile sectoarelor reglementate de către Agenție.

Secțiunea IV transparența activității Agenției. Necesitatea includerii în Regulamentul respectiv a unor prevederi referitoare la transparență este justificată prin normele speciale prevăzute de lege în cazul cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate.

5. Fundamentarea economico-financiară

Întrucât elaborarea și promovarea proiectului hotărârii privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în redacție nouă, se realizează pentru a aduce prevederile acestuia în concordanță cu prevederile Legii cu privire la energetică și ale legilor sectoriale, implementarea prevederilor Regulamentului respectiv nu presupune un impact economico-financiar.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmare a aprobării prezentului Regulament nu au fost evidențiate acte normative ce urmează a fi modificate sau abrogate. De asemenea, nu este necesară adoptarea unor acte normative noi care vor avea ca scop implementarea prevederilor intervenției în cauză.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul Regulamentului este supus avizării și consultării publice în conformitate cu prevederile cadrului legal în vigoare.

8. Constatările expertizelor

Proiectul Regulamentului este supus expertizelor în conformitate cu prevederile cadrului legal în vigoare.

Ștefan CREANGĂ,
Deputat în Parlament